

Příloha k protokolu o SZZ č. ....

Autorka: **Bc. Jitka Vikturnová**

Vysoká škola: **FF JU v Českých Budějovicích** Aprobace: Bohemistika navazující

Katedra: Ústav bohemistiky

Datum odevzdání posudku: 10. 6. 2018

Oponent: Mgr. Veronika Faktorová, Ph.D.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Naturalismus v povídkách Karla Šlejhara, Josefa Merhauta a Zikmunda Wintera (téma)

Práce Jitky Vikturnové si klade za cíl komparovat vybranou prozaickou tvorbu tří autorů, kteří do čtenářského povědomí vstoupili v rozmezí devadesátých let 19. století a počátku nového století: Karla Šlejhara, Zikmunda Wintra a Josefa Merhauta. Hledanou spojnicí zmíněných autorů je přitom naturalismus, který je autorům přisouzen jako nesporná a jak můžeme předelat i nijak zvlášť reflektovaná etiketa. Východiskem práce se tak stává pojednání o obecné povaze naturalismu a hlavním měřítkem je prominentní reprezentant daného literárního stylu Émile Zola.

Výklad toho, co je naturalismus, má vzhledem ke zvolené optice své oprávnění a smysl, byť nutno přiznat, že v podání autorky nijak nevybočuje z mantinelů adekvátně odvedené kompilace (diplomantka přitom dovedla soustředit základní literaturu předmětu, ať již se jedná o starší práce Václava Černého, Aleše Hamana nebo novější publikace Martina Hrdiny). Problematičtější je však povýšení Émile Zoly na ideálního reprezentanta naturalismu, který se stává výlučným kritériem tvorby českých autorů. Analýzu vybraných textů, která je opřena především o sledování narativních postupů, tak provází dokládání paralel, které jsou často spíše hledané a nucené zvnějšku, než aby vycházely z poučené znalosti Zolova díla (tak věty typu: „Lze vysledovat spojitost s Émilem Zolou, neboť i zde hraje roli alkohol“, s. 41; případně „Shodným motivem u Merhauta, Zoly i Wintera je alkohol, neboť i v *Pekle* začne hlavní hrdinka vlivem nemorálního prostředí pít“, s. 78). Obavy, že autorka ještě než počne analyzovat jednotlivá díla, má předem jasno, že všichni tři autoři jsou naturalisty, ovlivnění pouze Zolou, a nepřipustí žádnou možnost modifikací, dynamických

proměn či úkoků jiným směrem, se naštěstí nepotvrzují. Ačkoliv předložená analýza schraňuje především doklady naturalismu, dokáže upozornit na různé stylové vrstvy kupříkladu Šlejharova díla *Kuře melancholik* či Wintrova *Pekla*. V tomto ohledu tak lze práci přisoudit jistý samostatný přínos, byť argumenty jsou zde velmi vágní, leckdy až naivně formulované.

Výsledek však nejznatelněji hendikepuje zmatečné zacházení s výchozími texty. Autorka se totiž spolehla na moderní vydání jednotlivých autorů, aniž by si uvědomila, že nemusí vždy splňovat kritéria adekvátní kritické edice (paperback *Kuře melancholik* z nakladatelství Adonai), případně může jít o výběry, které mají pouze totožný název s některým z původních děl autora, ale obsahem mu neodpovídají. To se týká především autorkou využitého výboru *Černá pole* Josefa Merhauta z roku 1964, v němž jeho pořadatel Dušan Jeřábek sloučil několik různých povídek ze třech Merhautových souborů (*Povídky* z roku 1890, *Had a jiné povídky* z roku 1892, *Černá pole* z roku 1896), přičemž z původních *Černých polí* byly využity pouze dva texty (*Tragédie malého člověka*, *Píseň práce*). Podle mého soudu by autorka měla minimálně upozornit, s jakým souborem pracuje, a vysvětlit svůj odklon od primárních zdrojů. Podobně nedůsledná je Jitka Vikturnová i v dokladech, které jí umožňují chápat pojednávané autory jako naturalisty. Literárněvědná hodnocení tohoto typu se ve výkladu objevují spíše sporadicky a vůbec torzovitý je i výběr z odborné literatury, která by mohla autorce poskytnout náležitou oporu. Omezuje se většinou na základní příručky a syntézy k dějinám literatury příslušného období (tzv. akademické *Dějiny české literatury* překvapivě chybí) nebo doslovy knih. Autorka přitom podle seznamu literatury pracovala s *Lexikonem české literatury*, který nabízí řadu údajů o významných studiích vztahujících se k tématu, namátkou můžeme uvést pojednání *Merhaut naturalista* Dušana Jeřábka (otištěno v souboru *Tradice a osobnosti*, 1988).

Z jazykového a stylového hlediska je práce adekvátní. I proto ji doporučuji k obhajobě, byť její zpracování hodnotím jako problematictější a navrhuji ji hodnotit pouze jako dobrou.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **dobře**

V Č. Budějovicích dne 10. 6. 2018

.....
podpis vedoucího diplomové práce

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------

*) Nehodící se škrtněte